

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Vojtěch VYTISKA

Obor: ČJ - ZSV

Název práce v českém jazyce: Svět postav Jáchyma Topola

Název práce v anglickém jazyce: Character's in Jáchym Topol's Works

Vedoucí práce: doc. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Josef Peterka, CSc.

Vytiskova BP se už na první pohled **vymyká** z běžné studentské „produkce“. Inspirována třemi klíčovými texty moderní strukturálně sémiotické naratologie (Doležel Heterocosmica, Kubíček, Hodrová) zkouší aplikovat na Topolovy prózy desítky vysoce abstraktních teoretických kategorií. Text výkladu je nápadně členitý, zrnitý, tíhne k aforisticky hutným exaktním formulacím, ale přitom i ke komplexnosti racionálně konstruované struktury.

Cílem práce bylo podle pisatele „najít vhodnou typologii a systém postav ve fikčních světech Jáchyma Topola“. Vzniká přitom otázka, proč pro tento záměr nebyly více využity podněty druhé kapitoly Doleželova spisu pojednávající v souvislosti s konáním a motivací o emocionálních kvalitách postav (radost x smutek, láska x nenávisť, obdiv x opovržení, veselost x hněv, bezuzdnost x rezignace). Považoval snad autor BP daný aspekt u tak emotivního autora jako J. Topol za nepodstatný?

Metodou práce je „analýza dvou raných Topolových prozaických děl: novely Výlet k nádražní hale a kultovního románu Sestra.“ Jak pisatel uvádí, při své analýze rovněž usiloval o praktickou aplikaci teoretických hledisek. Nejde tu zjevně o etudu, kdy má citace literárního materiálu sloužit pouze ilustraci teorie, ale o ověření jejich kognitivního potenciálu při praktické analýze konkrétních textů. Vyvstává pak otázka, zda lze analýzu zcela separovat od interpretace a specifikace příslušného díla.

I když vědomé zaměření na „pouhou“ analýzu, tj. na otázku, jak text funguje a z čeho je utvářen, v zásadě respektuji, bez tázání, co uvedené tvarosloví znamená pro smysl díla, místy čteme spíš povšečnosti, potřebovali bychom důkladnější výklad. Např. v subkapitole věnované „axiologickému omezení“ Topolových postav vyvstává (zde neřešená) otázka, jaký mají postavy etický status, zda jsou pojaty po stránce etické jako rovnocenné a neutrální, anebo podléhají z hlediska dobra a zla jisté vnější či vnitřní polarizaci, což ovšem souvisí i s étosem vyprávění v rámci souhrnné perspektivy díla. Hlásí se tu tedy o své zásada hermeneutického kruhu, dle níž je celek pochopitelný jen ze svých částí, ale zároveň části jsou pochopitelné jen z celku.

Několik **dílčích připomínek**: V úvodu práce se nedopatřením odkazuje na analýzu v neexistující „kapitole předchozí“ (5). Při definování základních pojmů nás mate čistá tautologie: „Fikční text“ vytváří fikční svět. A „fikční svět“ je vytvářen fikčním textem (7). Objevují se nezkorigované překlepy (s. 5, 7, 12, 17), ale i hrubice: *výše jsme si definovaly*, 10; *budu se držet Doleželovi definice*, 18; *vypravěč relativizuje svojí výpověď*, 23; *osobnosti jsou zatíženi*, 39).

Návrh celkového hodnocení: **Mezi výborně a velmi dobře**, rozhodnout podle autorovy reakce na uvedené problémy a průběhu diskuse.

V Praze dne 29. 5. 2013

Josef Peterka
Podpis